

Uddevalla kommun

barnutbildning@uddevalla.se

Beslut efter uppföljning för förskoleklass och grundskola

---

efter tillsyn i Ramnerödsskolan
i Uddevalla kommun

Uppföljning av tillsyn i Ramnerödsskolan

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Uddevalla kommun under våren 2017. Skolinspektionen fattade den 23 augusti 2017 beslut efter tillsyn för Ramnerödsskolan. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Uddevalla kommun inkom med den 30 januari 2018 och de uppföljningsbesök som genomfördes den 8 och 9 februari 2018.

Sammanfattning av kvarstående brister

Enligt Skolinspektionens bedömning är nedanstående brister ännu ej tillfullo åtgärdade. Skolinspektionen konstaterar att Uddevalla kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

Skolinspektionens ingripande

Arbetsområde	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling		
Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.	Föreläggande	2018-09-21
5. Förutsättningar för lärande och trygghet		
Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.	Föreläggande	2018-09-21

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattning av avhjälpna brister

Arbetsområde	Typ av ingripande
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	
Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.	Brist avhjälp
Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.	Brist avhjälp
Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.	Brist avhjälp
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	
Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.	Brist avhjälp

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälp samtliga påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa de brister som kvarstår.

Skolinspektionen avslutar tillsynen avseende de brister som har avhjälp.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Uddevalla kommun att senast den 21 september 2018 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Uddevalla kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Motivering till bedömning av brist**Skolinspektionens bedömning**

Alla elever tillförsäkras inte en skolmiljö som präglas av studiero. Av tillsynen framgår att det fortfarande inte är studiero för alla elever i alla ämnen och i alla klasser. Trots att det inte är studiero för alla elever finns det fortfarande lärare som inte agerar utifrån de gemensamma förhållningssätt som bestämts att lärare ska ha mot elever, bland annat att börja lektionen med en "startuppgift" eller hantera elevernas mobilanvändning på lektionerna.

Den höga ljudnivån i korridorerna, att elever utanför klassrummet sparkar på dörrar, väggar och öppnar klassrumsdörrarna under pågående lektion stör även det studieron inne i klassrummen. På skolenheten har flera åtgärder gjorts, bland annat mer stöd i undervisningen till elever som riskerar att inte nå

Beslut

2018-04-13

5 (12)

Dnr 43-2016:10653

målen, att biblioteket erbjuder en lugn plats att vara på under rasterna och att arbetet under rasterna utökats, men trots det har ännu inte alla elever den studiero de har rätt till.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Tidigare beslut

I beslutet som fattades den 23 augusti 2017 bedömde Skolinspektionen att alla elever på Ramnerödsskolan inte tillförsäkrades tillräcklig studiero. På flera lektioner var det högljutt, eleverna sprang runt i klassrummet och störde undervisningen vilket påverkade elevernas möjlighet att göra klart sitt skolarbete. Det framgick av beslutet att bristerna i studieron var särskilt påtagliga under läsåret 2016/17 på grund av att undervisningen i flera klasser och ämnen leddes av vikarier som inte hade förmågan att upprätthålla studieron. Inte heller tillförsäkrades alla elever studiero under de lektioner som genomfördes av ordinarie lärare eftersom de gemensamma ordningsreglerna inte följdes av all ordinarie undervisande personal. Även den stökiga miljö som fanns utanför klassrummen bidrog enligt bedömningen till den bristande studieron. Huvudmannen förelades på grund av bristerna att vidta åtgärder så att alla elever vid skolenheten tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Huvudmannens redovisning

I redovisningen som inkom till Skolinspektionen den 30 januari 2018 skriver huvudmannen att rektorn och biträdande rektorn genomfört elevintervjuer och samtal och att det i dessa har framgått att studieron är bättre i de klasser som rektor utifrån Skolinspektionens intervjuer kunde identifiera. Det har enligt redovisningen varit oroligt i korridorerna, och en del elever har bedömts vara i behov av ytterligare stöd. Därför har ytterligare en socialpedagog anställts. På skolenheten har även en ny rutin införts kring hur arbetet med kränkande behandling och diskriminering ska utföras, där socialpedagogerna är mer involverade.

Huvudmannen redovisar också att skolan inlett ett arbete tillsammans med Skolverket, "Samverkan för bättre skola", där de valt att utveckla arbetet med studiero som en del av arbetet.

För att stödja eleverna kommer också två studiehandledare att anställas under januari månad. Att biblioteket hålls öppet varje dag får enligt huvudmannen effekt för studieron eftersom det på så sätt finns ytterligare en plats för eleverna

att vara på under rasterna. Huvudmannen skriver i sin redovisning att det är lugnare i utpekade klasser och att socialpedagogernas närvaro runt lektioner och raster har haft en lugnande effekt.

Skolinspektionens utredning

Av de intervjuer som Skolinspektionen genomfört framgår att det inte är studiero i alla ämnen och klasser. Eleverna säger att det inte är studiero i några av klasserna och att studieron beror på vilka elever som är i klassen. Det finns vissa ämnen där det inte är studiero ungefär hälften av tiden. I några av klasserna är det oftast studiero, men i en klass är det stökigt när det är vikarie och de har vikarie någon gång i veckan. Eleverna säger det oftast blir studiero när lärarna säger till men att inte alla lärare säger till och då blir det inte studiero i de klasserna eller ämnena. När det inte är studiero så är det svårt att vara fokuserad på vad man ska göra, säger eleverna. Elevhälsan säger att det inte alltid är studiero när det är vikarie, men det är varierande bland ordinarie lärare och det beror på vad de gör på lektionerna. Elevhälsan säger att alla lärare ska se till att eleverna står utanför och man öppnar dörren inifrån, men ser att inte alla lärare, ordinarie eller vikarier följer rutinen. Elevhälsan säger att lektionsrutinen med att alltid ha en startuppgift i lektionens början behöver hållas vid liv så att den inte glöms bort. De säger också att "kulturbärande lärare" har slutat och säger att de inte vet om alla lärare har koll på hur det ska göra. De säger att de tror att lärarna behöver prata ihop sig. Det är viktigt att ständigt se till att gemensamma idéer aktualiseras för att också säkerställa att nya lärare och vikarier vet vad som gäller, bland annat arbetssättet "Quadriceps" och andra gemensamma ställningstaganden, säger rektorn. Regler är en framgångsfaktor säger lärare och de upplever att det är mer uppstyrt nu än tidigare av skolledningen, men de vet inte hur det ser ut i andra lärares klassrum.

Alla lärare följer inte upp att eleverna följer ordningsreglerna för mobilanvändning. Eleverna säger att det är olika om lärarna följer ordningsreglerna eller inte, de säger att vissa lärare följer dem och andra inte. En del lärare tar in mobilerna och andra gör det inte. Eleverna säger att det finns elever som använder mobilerna under lektion, som svarar i telefon under lektion och fortsätter prata i telefonen i klassrummet. Lärarna kan säga till dem att avsluta samtalet eller att gå ut ur klassrummet och prata. Att elever svarar i telefon under lektionen kan ske både när de arbetar med något, men också under genomgång. Eleverna säger att telefoner används på varje lektion och då inte med något som har med undervisningen att göra. Några lärare tillåter aldrig att eleverna använder mobilerna och då gör de inte det, men det är bara vid något tillfälle per vecka som det är så, säger eleverna. Lärarna säger att de tror att studieron blivit bättre för att lärarna samlar in mobiler. Eleverna får

Beslut

2018-04-13

7 (12)

Dnr 43-2016:10653

bara använda mobilen i undervisningen om läraren bestämmer att de ska användas. Lärare säger att det finns elever som de tycker ska få svara i telefon och att det därför förekommer att elever svarar i telefon under lektion. En lärare säger att man kan göra upp det inför en lektion, men säger att det inte är alla elever som tar upp det med läraren. Lärarna säger att det finns en viss förståelse i lärarkollegiet för att eleverna kan behöva sina mobiler och det är därför mobilerna är tillgängliga för eleverna större delen av lektionen. Lärarna säger att eleverna lämnar in mobiler, men de ser inte efter om eleverna verkligen gjort det och att det varierar hur noga lärarna är med att samla in mobiltelefonerna. Lärarna säger också att de är en avvägning de gör att inte strida om telefonerna med vissa elever. Elevhälsan säger att de tror att lärare samlar in mobilerna, men att de gör olika. När det gäller mobiltelefoner så är det så att om eleverna inte lämnar sina mobiler gör läraren en avvägning om det är värt att tjafsa. Vikarierande lärare vet inte vad de har rätt till, säger elevhälsan. Rektorn säger att studiero är färskvara och när det gäller regler för mobiler behöver de nog göra ett omtag.

Den höga ljudnivån i korridorerna stör studieron inne i klassrummen. Det är mycket ljud i korridorerna säger eleverna. Elever sparkar på klassrumsdörrarna, skriker i korridorerna och öppnar klassrumsdörren under pågående lektion någon gång varje dag. Det är skillnad till det bättre mot tidigare, men det sker fortfarande varje dag. Även lärare säger i intervjun att det blivit bättre i korridorerna men att det fortfarande blir högljutt, speciellt inför helger. Elevhälsan säger att det är stökigt i korridorerna och det blir värre senare på dagen. Det har blivit bättre sedan i augusti 2017, men arbetsron kan fortfarande bli bättre, säger elevhälsan. En bättre schemaläggning skulle kunna lösa en del. Och en ombyggnation skulle behövas eftersom akustiken är svår i skolan. Ljudnivån i korridorerna kan absolut vara något vi behöver arbeta med, säger elevhälsan. Även rektorn nämner ljudnivån och säger att materialet i väggar och tak förstärker ljud och det behövs inte mycket ljud från elever för att det ska bli en hög ljudnivå. Från och till påverkar ljudnivån i korridorerna studieron i klassrummen, det går i vågor, säger rektorn. Det är bättre nu om man jämför med tidigare, men det är mycket ljud den här årstiden (vintern) när alla är inne.

Motivering till val av verktyg

Då Uddevalla kommun inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreläggs Uddevalla kommun att fullgöra sina skyldigheter för att avhjälpa bristerna.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Uddevalla kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Rektorn ska se till att skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Motivering till bedömning av brist**Skolbiblioteket används inte för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling****Skolinspektionens bedömning**

Trots att skolbiblioteket på skolan är öppet och bemannat och på så sätt mer tillgängligt för både elever och personal bedömer Skolinspektionen att det fortfarande inte i tillräcklig grad används för att stödja elevernas kunskapsutveckling och lärande. Detta eftersom skolbibliotekets resurs av medier och information inte används i undervisningen mer än i ett fåtal ämnen. Biblioteket används vid tiden för tillsynen istället mestadels till annat än att kontinuerligt vara ett stöd för elevernas lärande samt stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur. Det är således inte tillräckligt att skolbiblioteket numera har fått förbättrade öppettider utan huvudmannen måste också se till att elevernas kunskapsutveckling stöds genom en faktisk användning av biblioteket i enlighet med dess syfte.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska eleverna i grundskolan ha tillgång till skolbibliotek. Enligt läroplanen har rektorn ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att eleverna får tillgång till läromedel av god kvalitet och annat stöd för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, till exempel bibliotek. Med skolbibliotek avses enligt förarbetena till skollagen en gemensam och ordnad resurs av medier och information. Skolbiblioteket ska ställas till elevernas och lärarnas förfogande och ingå i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Skolbiblioteket spelar en viktig roll för att stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur samt för att tillgodose deras behov av material inom utbildningen (prop. 2009/10:165 s.284).

Tidigare beslut

I beslutet som fattades den 23 augusti 2017 bedömde Skolinspektionen att skolbiblioteket inte användes i tillräcklig utsträckning för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. Elever och lärare hade tillgång till ett skolbibliotek i skolans lokaler men litteraturen används inte i undervisningen annat än i undantagsfall. Skolbiblioteket var bara upplåst under en förmiddag i veckan då lokalen främst användes för läxläsning. Varken lärare eller elever använde biblioteket under övrig tid. Huvudmannen förelades därför att vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister.

Huvudmannens redovisning

I redovisningen som inkom till Skolinspektionen den 30 januari 2018 skriver huvudmannen att skolbiblioteket är öppet varje dag, och bemannat.

Skolinspektionens utredning

Skolbiblioteket är vid tiden för uppföljningen öppet och bemannat under flera tillfällen i veckan. Elever i årskurs 7 – 9, lärare och rektorn säger i intervju att biblioteket nu hålls öppet för eleverna flera gånger i veckan och att biblioteket då är bemannat. Eleverna säger att de har lånat böcker från biblioteket. Biblioteket används också som en plats att vara på under raster, säger elever. Lärare säger att biblioteket också används som en plats för skolarbete. I biblioteket finns också inläst material och inläsningstjänst, säger lärare.

Skolbiblioteket används inte i tillräcklig grad för att stödja elevernas kunskapsutveckling och lärande. Elever i årskurs 7 säger i intervjun att de har lånat böcker där men inte använt bibliotekets litteratur i undervisningen. Inte heller har de använt skolbiblioteket i undervisningen för att söka fakta eller talat om källkritik. Elever i årskurs 8 och 9 säger i intervjun att det endast är i svenska som de använder skolbiblioteket, men säger också att inte alla klasser går dit i svenska heller. Eleverna berättar att skolbiblioteket är öppet och man

Beslut

2018-04-13

10 (12)

Dnr 43-2016:10653

kan vara där men säger att det inte används i undervisningen. Lärare säger att det ser olika ut i lärargruppen hur mycket biblioteket används och det beror delvis på hur nära biblioteket är från det klassrum de har lektion i. Några lärare har varit i biblioteket med sina elever och suttit där och arbetat med skolarbete utan att använda skolbibliotekets böcker och tidningar och någon lärare som undervisar i SO har till klassrummet tagit med sig material till sitt ämne. Det är enligt lärarna i ämnet svenska som de lånat böcker av skolbiblioteksteamet till klassen. Även rektorn säger att det är lärare i svenska och SO-lärare som använder biblioteket i undervisningen. Biblioteket används mer nu i jämförelse med hur det var tidigare, enligt rektorn.

Motivering till val av verktyg

Då Uddevalla kommun inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreläggs Uddevalla kommun att fullgöra sina skyldigheter för att avhjälpa bristerna.

Avhjälpna brister i verksamheten

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandleddning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciell lärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Uddevalla kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

Beslut

2018-04-13

11 (12)

Dnr 43-2016:10653

- Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 5a § skollagen)
- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8-12 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Motivering

Det har vid uppföljningen inte framkommit annat än att Uddevalla kommun åtgärdat bristen. Bedömningen görs utifrån Uddevalla kommuns skriftliga redovisning samt de uppgifter som framkommit vid uppföljningsbesöken.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Uddevalla kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Beslut

2018-04-13
12 (12)
Dnr 43-2016:10653

Motivering

Det har vid uppföljningen inte framkommit annat än att Uddevalla kommun åtgärdat bristen. Bedömningen görs utifrån Uddevalla kommuns skriftliga redovisning samt de uppgifter som framkommit vid uppföljningsbesöken.

På Skolinspektionens vägnar

X Hans Larson

Enhetschef
Signerat av: Hans Larson

X Annika Stenberg

Föredragande/utredare
Signerat av: Annika Stenberg